

31 SZ. FŐÚT, BUDAPEST ÉS NAGYKÁTA KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK FEJLESZTÉSE

KERÉKPÁRUTAK LÉTESÍTÉSE

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

HAJTA MENTE (HUDI20025)

KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLET

Megrendelő

***FŐMTERV Mérnöki Tervező Zrt.
1024, Budapest Lövőház u. 37.***

A DOKUMENTÁCIÓ ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VETT

VIBROCOMP Akusztikai és Számítástechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Székhely: 1118 Budapest, Bozókvar utca 12.
Tel: + 36 1 3107292 // Fax: + 36 1 3196303

E-mail: info@vibrocomp.com
Web: www.vibrocomp.com

Vibrocomp Kft.			
Bite Pálné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök
Dr. Bite Pál Zoltán	MMK: 01-12481		okl. villamosmérnök, okl. közgazdász
Silló Szabolcs	MMK: 13-13573	OKTF: Sz-036/2009	okl. környezetmérnök, okl. terület-, település-fejlesztési szakgeográfus
Bencsik Tímea	MMK: 01-14704	OKTF: Sz-010/2013.	okl. tájépítésmérnök
Dr. Fülöp Bence			okl. természetvédelmi mérnök
Péntek Szilamér Ferenc			okl. természetvédelmi mérnök

Felelős tervező:

Bite Pál Endréné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök	
----------------------	---------------------	-------------------	---	---

TARTALOMJEGYZÉK

1. Azonosító adatok.....	5
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	5
1.2. A Natura 2000 hatásbecslést készítő szervezet neve, címe, elérhetősége, résztvevő személyek neve és végzettsége, szakértői jogosultsága	5
2. Az érintett Natura 2000 terület	6
2.1. A Natura 2000 területek neve és kódja, amelyekre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van	6
2.2. Az érintett Natura 2000 terület célja, szerepe	6
2.3. Azoknak a közösségi jelentőségű élőhelyeknek, fajoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a beruházás.....	8
2.4. Egyéb védett területek, amelyekre hatással lehet a terv vagy beruházás.....	9
3. A terv vagy beruházás	9
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása, élővilág-védelmi szempontból fontos műszaki paraméterek leírása	9
3.1.1. A terv bemutatása	9
3.1.2. Műszaki paraméterek.....	9
3.1.3. A beruházás céljának meghatározása	11
3.2. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa és csatlakozó létesítménye által igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága.....	11
3.2.1. A tervezett beruházás mérete	11
3.2.2. A tervezett beruházás jelentősége.....	11
3.2.3. Tervezett időtartama	11
3.2.4. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, igénybe vett terület bemutatása	12
3.2.5. Az okozott hatás nagysága	12
3.3. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása	13
3.3.1. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama	13
3.3.2. A kivitelezés során várható hatások bemutatása	13
3.3.3. Az üzemelés során várható hatások bemutatása	14
3.4. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges (területfoglalással járó) létesítmények ismertetése	15
3.5. A terv vagy beruházás teljes hatásterületén a természeti állapot jellemzése	15
4. A beruházás kedvezőtlen hatásai.....	17
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	17
4.1.1. Közösségi jelentőségű élőhelyekben várható állapotváltozás.....	17
4.1.2. Natura 2000 jelölő és a hazai jogszabályok által védett fajok állományában várható állapotváltozás	19
4.2. A Natura 2000 terület célkitűzéseivel kapcsolatban várható hatások becsült mértéke...	20
5. Alternatív (egyéb észszerű) megoldások	22
5.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából)	22
6. A megvalósítás indokai.....	23

6.1.	A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségének indokai	23
7.	A kedvezőtlen hatások mérséklése	23
7.1.	Általános intézkedések.....	23
7.2.	Speciális intézkedések	24
8.	Kiegyenlítő intézkedésekre vonatkozó javaslatok.....	25
9.	Összegzés	25
10.	Mellékletek	26
10.1.	Adat- és információforrások:	26

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A TERV KÉSZÍTŐJÉNEK, ILLETVE A BERUHÁZÓNAK A NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE

Név: Főmterv TT Fővárosi Mérnöki Tervező és Tanácsadó Zrt.

Székhely: 1024, Budapest Lövőház u. 37.

1.2. A NATURA 2000 HATÁSBECSLÉST KÉSZÍTŐ SZERVEZET NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE, RÉSZTVEVŐ SZEMÉLYEK NEVE ÉS VÉGZETTSÉGE, SZAKÉRTŐI JOGOSULTSÁGA

A dokumentációt készítette:

Név: Vibrocomp Kft.

Székhely: 1118 Budapest, Bozókvar utca 12.

Cégjegyzékszám: 01-09-166886

Adószám: 10766323-2-43

Bankszámlaszám: 10102093-16268003-00000002

Szakmai felelős:

Bite Pál Endréné dr.

E-mail: bite@vibrocomp.com

Mobil: 06-30-940-1285

okl. környezetvédelmi szakmérnök

MMK az: 01-0193

2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET

2.1. A NATURA 2000 TERÜLETEK NEVE ÉS KÓDJA, AMELYEKRE A TERV VAGY A BERUHÁZÁS VÁRhatóAN HATÁSSAL VAN

Neve:	Hajta mente
Kódja:	HUDI20025
Státusza:	Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Kiterjedése:	5794 ha
NPI működési területe:	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

2.1.1. ábra: A Hajta mente különleges jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDI20025) elhelyezkedése a beruházás környezetben

2.2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET CÉLJA, SZEREPE

Hajta mente (HUDI20025) célkitűzéseit a Natura 2000 terület sdf lapja alapján mutatjuk be.

Általános célkitűzés

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célkitűzések

Kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

A területen található jó állapotú pannon szikes sztyeppek és mocsarak, síksági pannon löszgyepek, pannon homoki gyepek, kékperjés láprétek meszes, tűzeges vagy agyagbemosódásos talajon, enyves éger és magyar kőris alkotta ligeterdők, kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

A területen található nagy szikibagoly, lápi póc, réti csík, vöröshasú unka, mocsári teknős, kiscsészka aszat, homoki nőszirmos állományok fennmaradásának biztosítása.

Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fajok elegyaránya nem növekedhet.

A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés:

Invazív fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, fekete fenyő által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a jelölő gyeptípusok területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.

Szükséges a Hajta-menti mocsarak, valamint a Hajta-patakot kísérő egykori medrek -Dánysári-legelő, Boldogkőtapuszt, Kisszékes-legelő, Öreg-Hajta morotvá- vízutánpótlásának kidolgozása és megvalósítása a Hajta-patakból.

A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek és a jelölő hal- és kételtű fajok természetvédelmi helyzetének javítása érdekében Hajta-patakon több vízviszatartó műtárgy létesítése szükséges.

A Zagyva folyóból történő vízáteremtés lehetőségének megvizsgálása a terület vízháztartásának javítása érdekében.

A vöröshasú unka, réti csík és lápi póc védelme érdekében a patak medrének árnyékolása őshonos fák ültetésével.

A legeltetés újraindítása a toálmasi Legelődűlőn és a tápiószelei Kisszékes-legelőn.

A tájidegen fajokból álló ültetvényeket fokozatosan fajokcserés szerkezet átalakítással szükséges felújítani a Hajta-mocsár körül.

A jelölő élőhelyekben és fajokban gazdag gyeptársulások közötti zárványszántó visszagyepesítése az ökológiai kapcsolatok helyreállítása végett.

2.3. AZOKNAK A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEKNEK, FAJOKNAK A FELSOROLÁSA, AMELYEKNEK VALAMELY ÁLLOMÁNYÁRA VAGY TERMÉSZETVÉDELMI HELYZETÉRE A NATURA 2000 TERÜLETEN HATÁSSAL LEHET A BERUHÁZÁS

Hajta mente (HUDI20025) különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei és fajai.

2.3.1. táblázat: Jelölő élőhelyek a teljes természetmegőrzési területen

Kód	Élőhely neve	Kiterjedése a teljes területen (ha)
6410	kékperjés láprétek	27.50
91I0	euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	2.50
91E0	éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	26.50
6250	pannon löszsztyepppek	151
6260	pannon homoki gyepek	79
1530	pannon szikesek	2026
6210	szálkaperjés-rozsnokos félszáraz gyepek	0.80
6440	ártéri mocsárrétek	223

2.3.2. táblázat: Jelölő fajok a teljes természetmegőrzési területen

Magyar név	Tudományos név
Dunai tarajosgőte	<i>Triturus dobrogicus</i>
Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>
Vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>
Szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>
Réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>
Vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>
Lápi póc	<i>Umbra krameri</i>
Lápi szitakötő	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>

Magyar név	Tudományos név
Nagy szikibagoly	<i>Gortyna borelii lunata</i>
Vérfű-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>
Nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>
Skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
Nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>
Közönséges vidra	<i>Lutra lutra</i>
Ürge	<i>Spermophilus citellus</i>
Homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>
Kisfésztkű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>

2.4. EGYÉB VÉDETT TERÜLETEK, AMELYEKRE HATÁSSAL LEHET A TERV VAGY BERUHÁZÁS

Az Alsó-Tápió és patak völgyek (HUDI20050) és a Felső-Tápió (HUDI20019) különleges természetmegőrzési terület megtalálható a közvetett hatásterületen belül. Ezekre a területekre külön Natura 2000 Hatásbecslés készült.

Szikes tavak közül az Ebakasztó nevű tó mellett (3 m) halad el a beruházás. A közvetlen hatásterület érinti a tó partját és vízfelületét.

A Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet a tervezett nyomvonalától 50 méterre helyezkedik el. A terület egy része a közvetett hatásterület határán belül helyezkedik el.

A különleges természetmegőrzési területnek a beruházás hatásterületére eső része az Ökológiai Hálózat ökológiai folyosójával és részben átfed.

3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS

3.1. A NATURA 2000 TERÜLETRE HATÁSSAL LÉVŐ TERV VAGY BERUHÁZÁS BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA, ÉLŐVILÁG-VÉDELMI SZEMPONTBÓL FONTOS MŰSZAKI PARAMÉTEREK LEÍRÁSA

3.1.1. A terv bemutatása

A 46 km hosszú, 2x1 forgalmi sáv, Budapest – Nagykáta között megvalósuló 31. számú főúthoz kapcsolódó kerékpárút kiépítése.

3.1.2. Műszaki paraméterek

Főbb tervezési paraméterek

Forgalmi sávok száma: 1 sáv

Koronaszélesség: 3,55 m; 6,00 m

Vízszintes vonalvezetés

A vizsgált 18-as útszakasz Nagykáta településen indul 0+000 km szelvénnel. A megvalósítás során jelenleg is használt útfelületeket (leginkább földutak) látnak el szilárd, aszfaltburkolattal. A szakaszon felváltva önálló kerékpárút és vegyes forgalmú út kerül kialakításra.

A 18-as szakasz nyomvonalának teljes hossza 5599 m, ebből a Natura 2000 területet 1159 méter hosszan (3+190 – 3+540, 3+790 – 3+940, 4+790 – 4+920 és az 5+070 – 5+599 km szelvények között) érinti.

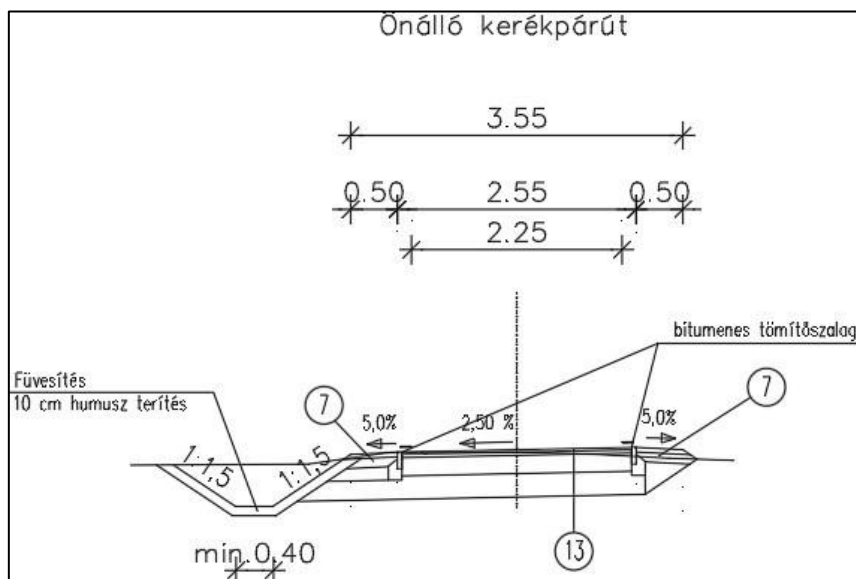
Magassági vonalvezetés

A teljes tervezési szakaszon úgy kellett meghatározni a kerékpárútvonal magassági vonalvezetését, hogy a 31. számú főút magassági vonalvezetésével közel megegyező szinten haladjon, attól jelentősen ne kerüljön lejjebb.

Keresztmetszeti kialakítás

A tervezett 1 forgalmi sávossal 3,55 m-es koronaszélességgel épül ki.

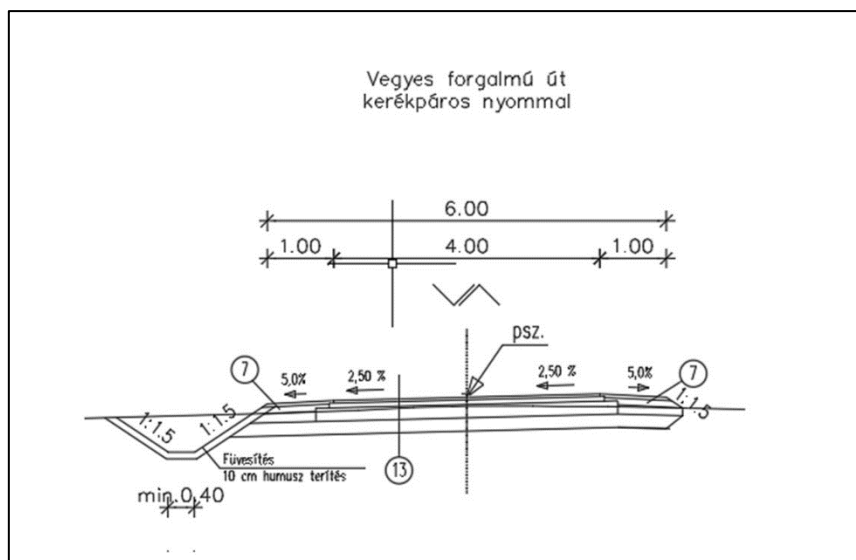
A keresztmetszeti kialakítás vázlatát a következő ábra mutatja:

3.1.1. ábra: A tervezett út mintakeresztmetszelvénye

A tervezett 1 forgalmi sávossal vegyes forgalmú út 6,00 m-es koronaszélességgel épül ki.

A keresztmetszeti kialakítás vázlatát a következő ábra mutatja:

3.1.2. ábra: A tervezett út mintakeresztmetszelvénye

3.1.3. A beruházás céljának meghatározása

A tervezett beruházás célja Maglódtól, Nagykátán át a megyehatárig egy kerékpárút létrehozása, a kerékpárosok biztonságos közlekedése érdekében.

3.2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TÉRBELI KITERJEDÉSE, AZ ÁLTALA ÉS CSATLAKOZÓ LÉTESÍTMÉNYE ÁLTAL IGÉNYBE VETT TERÜLET ÉS AZ OKOZOTT HATÁS NAGYSÁGA

3.2.1. A tervezett beruházás mérete

A beruházás Maglód, Gyömrő, Mende, Süllyás, Tápiószecső, Szentmártonkáta és Nagykáta közigazgatási területét érinti. A Natura 2000 terület Tápiószecső és Nagykáta területén érintett.

A létesítményeket meghatározatlan időre, de alapvetően hosszú távra tervezik. Élettartamukat várhatóan elsősorban a változó követelmények alapján határozzák majd meg.

3.2.2. A tervezett beruházás jelentősége

Jelen projekt feladata részben önálló, részben közös felületen vezetett kerékpárút tervezése Maglód közigazgatási területén Hold utcából indulva Nagykátán keresztül Pest vármegye határáig.

3.2.3. Tervezett időtartama

Kivitelezés várható befejezése: 2030 I. negyedév.

3.2.4. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, igénybe vett terület bemutatása

A Hajta mente (HUDI20025) területén a beruházás során közvetlen területi igénybevétel várható, ennek összesített mértéke 9,3 hektár.

A tervezett beruházás a Natura 2000 területet 1159 méter hosszan (3+190 – 3+540, 3+790 – 3+940, 4+790 – 4+920 és az 5+070 – 5+599 km szelvények között) érinti.

3.2.1. ábra: A Natura 2000 terület várható igénybevétele a 15-ös szakaszon

3.2.5. Az okozott hatás nagysága

3.2.5.1. Közvetlen hatásterület

Közvetlen hatásterületnek azokat a területeket vettük, melyek a kivitelezés során közvetlenül beépítésre kerülnek, a tervezett közműkiépítések helyszínei vagy a kisajátítás tervezett területén belül vannak, így komolyan fennál annak lehetősége, hogy a kivitelezés során közelítőutak, vagy egyéb ideiglenes területfoglalások miatt megszűnik a jelenleg jellemző vegetáció. A tervezett beruházás az úttengelytől számított 5-5 méteres környezetét tekintettük közvetlen hatásterületnek.

3.2.5.2. Közvetetett hatásterület

A közvetett hatásterület lehatárolása a különböző élőhelyek és fajok tekintetében eltérő nagyságú területeket jelenthet. Egy vizes/nedves élőhely esetében a közvetett hatásterület nagyobb lehet, mint a teresztis élőhelyeknél.

A lokális, kis területen mozgó, nem agilis fajok esetében a közvetett hatásterület nagysága sokszor a közvetlen hatásterülettel azonos, míg az agilis, nagy területeken mozgó, vándorló, vagy fotofil fajoknál a közvetett hatásterület kiterjedtebb. A különböző fajokra egyes hatások eltérő módon hatnak. A zavarásra érzékenyebb fajok esetében már maga az emberi jelenlét is jelentős hatást gyakorolhat (pl. ragadozó madarak), míg más fajoknál a zaj-, fény-, vagy éppen a forgalom (vonuló fajok) jelentenek veszélyforrást.

Ennek figyelembevételével a közvetett hatásterületet a közvetlen hatásterület vonalának szélétől számított további 100-100 m-es szélességben határoztuk meg az élőhelyek térképezésénél.

3.3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KIVITELEZÉSÉNEK VÁRHATÓ IDŐTARTAMA, VALAMINT A KIVITELEZÉS SORÁN VÁRHATÓ ÁTMENETI HATÁSOK BEMUTATÁSA

3.3.1. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama

Kivitelezés várható befejezése: 2030 I. negyedév

3.3.2. A kivitelezés során várható hatások bemutatása

Hatásviselők a teljes hatásterületen belül előforduló élőhelyek, azok növény- és állatvilága.

A beruházás során a kérékpárút és csatlakozó létesítményeinek (hidak, vízelvezetés) a megépítése okoz élőhely veszteséget. Az építési területen belül lévő élőhelyek kiterjedése csökken, a vegetációt alkotó növényfajok pedig elpusztulnak. Ezt jelentős részben rossz természetességű, antropogén eredetű élőhelyeket (szántók, utak, vasút stb.) érint, azonban három helyszínen foltszerűen, érint jobb természetességű élőhelyeket.

A vegetációhoz kötődő állatvilág kis egyedszámú, sérülékeny populációi az élőhelycsökkenés miatt rendszerint eltűnnek, míg a többi esetében a populációk egyedszáma lecsökken az állományok pedig átrendeződnek.

Az építés során megváltozik a környező élettér is, hiszen munkálatokhoz szükséges kapcsolódó létesítmények (ideiglenes telephelyek, szerelőtér, depónia) kialakítása is átmeneti élettér és élőhely csökkenést eredményezhet. Ez a tevékenység akkor jelentős, ha ezeket a helyeket és főleg a felvonulási utakat természetvédelmi szempontból értékes területeken helyezik el. Ilyen esetben, amennyiben lehetőség van rá, máshol kell kialakítani ezeket a helyeket, vagy ha a műszaki technológia ezt nem teszi lehetővé, akkor minimalizálni kell az élőhely-igénybevételt.

Az építés során a közvetlen hatásterületen belül érintett élőhelyek érintettségét az EVD dokumentációban mutatjuk be.

A hatásterületen szórványosan fasorok és cserjések fordulnak elő, ezek potenciális fészkelőhelyet jelenthetnek védett madárfajok számára, így ezek eltávolítása befolyásolhatja a párok költési sikerét, szélsőséges esetben teljes fészkaljak elpusztulásához vezethet.

Az építés során a szállítás és építés okozta megnövekedett nehézgépjármű-forgalommal kell számolni, ami ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozhatja (levegőszennyezés, többlet zajkibocsátás stb.). Ezek ideiglenesen a közeli élőhelyeken lévő élővilágra is hatnak (különösen a területen észlelt madárfajok esetében releváns hatás). Egyes helyeken a rendszeres emberi jelenlét az eddigihez képest is nagyobb zavaró hatással jár, így adott esetben egy kisebb elvándorlás ennek következménye is lehet, de a kivitelezés időszakában mindenképpen átrendeződik a potenciális táplálkozóterület, különösen a zavarásra érzékeny fajok. Ez a fokozott zavarás az üzemeltetési időszakban ugyanakkor jelentősen csökken, illetve várhatóan meg is szűnik.

A fajok vonulása ösztönös, de tanult folyamat. A vándorlási útvonal pihenő vagy táplálkozó területein bekövetkező élőhelycsökkenés, illetve zavarás hatással van a vándorló faj egyedeire, amely a vonulási útvonal változását vagy a vonuló fajok egyedszámának a csökkenését is okozhatja, mivel az egyedek amúgy is fokozott igénybevételnek vannak kitéve. A nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek közé ékelődött vegetáció fragmentumok felértékelődnek, hiszen egyes kis testméretű vonuló madarak csak itt találnak maguknak pihenő, vagy táplálkozó helyet.

A hatásterületen előforduló védett állatfajok esetében az építés következtében általában nincs, vagy kismértékű a közvetlen veszélyeztetettség. Csekély mobilitású állatfajok (pl. rovarok) közül védett fajok a közvetlenül igénybe vett területen a sisakos sáska és egyes gyakori fajok (pl. nappali lepkék) előfordulnak, azonban érzékelhető mértékű pusztulásuk nem várható. A kétéltűek (és kisebb mértékben a hüllők) számára időszakos veszélyforrás lehet az elütés, amennyiben a szaporodóhelyek térségében az útpályára juthatnak. A vizsgált meglévő térségbeli útszakaszokon nem találtunk a kétéltűek vagy hüllők jelentős egyedszámú elütésére utaló nyomokat, ill. szakirodalmi adatokat, a közvetlen hatásterületen húzódó csatornarendszerben pedig nem találtunk szaporodóhelyre utaló nyomokat.

Az építés okozta járulékos, ideiglenes területfoglalások hosszú távon reverzibilisek. Ezek esetében a talaj termőrétege nem kerül eltávolításra, így annak magbankjából a növényzet regenerációja megvalósulhat. Természetesen a regenerációhoz szükséges idő függ a vegetáció jellegétől és természetességétől.

Minden építéskor számolni kell a természetes növény- és talajtakaró bolygatásával is, amely teret engedhet a tájidegen agresszív fajok új helyeken történő megjelenésének, illetve terjedésének. A szabad talajfelszínekre visszatelepülő növényfajok közül az invazív fajok megtelepedésének valószínűsége nagy. Az özönnövények terjedésének kedvez az élőhelyek feldarabolódása és az új szegélyek kialakulása.

A hüllők és kétéltűek számára két időszak kiemelten érzékenynek tekinthető. A vizes élőhelyek esetében a hatás különösen erőteljesen jelentkezik. A hüllők esetében téli hibernációs időszakban végzett mederkorrekciós munkálatok a hibernált egyedek felszínre jutását okozhatják, amelyek a hideg hatására elpusztulnak. A kétéltűek esetében kiemelt kockázatot jelent az utódnevelés időszaka, amely a peték lerakásától a szárazföldi létre való alkalmasság megszerzéséig tart. Ezen hatások mérséklése érdekében konkrét intézkedéseket foglaltunk meg, amelyek a kivitelezés időzítésére, a munkaterületek kijelölésére és a beavatkozások technikai módjára vonatkoznak.

A nyomvonalas létesítmények, így a közutak rendszeres növényzeti kezelésen kívül eső szegélyében általában megjelennek és terjednek egyes inváziós növényfajok. A hatásterületen elsősorban több inváziós faj (akác, ostorfa, zöld juhar, bálványfa, gyalogakác, betyárkóró, egynyári seprence, selyemkóró) előretörése várható. Ideiglenesen (az építés időszakában és az azt követő évben) a száraz mezsgyéekben és a felhagyott szántókon gondot okozhat a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*). Az özönnövények megjelenése csak akkor tekinthető átmeneti hatásnak, ha az irtásukról gondoskodnak, a terjedésüket megakadályozzák.

3.3.3. Az üzemelés során várható hatások bemutatása

Az üzemelés során negatív hatás az élőhelyek minőségében bekövetkező változás. A közlekedésből származó zaj- és fényhatások zavaró hatással vannak a terület élővilágára.

A beruházás a vizsgált Natura 2000 területnek csak a szélén, a 31-es sz. úttal párhuzamosan valósul meg, ezáltal fragmentáció nem valószínű. A szegélyhatás növekedése azonban nagyobb mértékű az építési szakaszban, a járulékos területfoglalások következtében és ez egyes fajoknak a terület belsőbb részeibe, valamint más közeli élőhelyekre történő elvándorlását eredményezheti. Ez a szegélyhatás, az út korábbi használatából adódóan, az üzemelés során a korábbi állapotra fog visszaállni és az elvándorolt állatfajok újonnan történő megtelepedése is valószínűsíthető.

A létrejövő szegélyek teret engednek olyan fajok terjedésének, amelyek egy stabil beállt élőhely esetében nem tudnak tartósan megtelepedni, azonban a zavarásnak kitett szegélyekben könnyen tudnak terjedni. Ezek között sokszor zavarástűrő és inváziós fajokat találunk.

Az aszfalt hőelnyelő képessége sokkal nagyobb, mint a környező természetes élőhelyeké, így az út a hőmérséklet emelkedését okozza, ami vonzó lehet egyes változó testhőmérsékletű állatfajok esetében, ami a gázolásuk esélyét növeli. A területen található jobb állapotú vizes élőhelyei hulló és kételtű fajok számára biztosítanak bűvő és táplálkozó helyet, emiatt az elütés kockázata folyamatosan jelen van.

Az emberi jelenlét emelkedése az üzemeltetés során zavaró tényezőként léphet fel. A természetes és természetközeli élőhelyek érzékeny fajainak zavarása fokozódik, mivel az emberi jelenlét nem csupán a folyamatos jelenlétből fakadó zaj- és mozgásingerrel jár, hanem a közúti forgalommal szemben az emberek képesek megállni, letérni az útról, így közvetlen taposással kárt tenni a növényzetben, fészkelőhelyekben. Emellett fennáll annak kockázata is, hogy a látogatók egyes növényeket, állati eredetű tárgyakat vagy más természetvédelmi értékeket eltávolítanak (gyűjtés), ami közvetlen veszteséget jelenthet a helyi populációk számára.

A nyomvonalas létesítmény „negatív ökológiai folyosóként” is működik, azaz teret enged a tájra nem jellemző, agresszív, nem őshonos fajok terjedésére, megtelepedésére és elszaporodására. A terjedésre vonatkozóan számos szakirodalom ismert, amelyekből kiderül, hogy a jó terjedőképességgel rendelkező fajok nagy távolságokat képesek megtenni, rövid időn belül. Az inváziós fajok képesek a természetes növénytakarásokba beépülve azokat átalakítani, az őshonos fajokat kiszorítani, amelynek eredménye a biodiverzitás csökkenése. A jelen esetben az tervezett út és a híd is inváziós fajokkal terhelt területeken halad keresztül és már nem érintenek olyan természetszerű élőhelyeket, amelyek inváziótól még mentesek lennének. Az üzemelés során a szaporító képletek elsodródásának és a még nem fertőződött területekre jutásának a valószínűsége nagy.

3.4. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES (TERÜLETFOGLALÁSSAL JÁRÓ) LÉTESÍTMÉNYEK ISMERTETÉSE

A tervezett fejlesztés fő eleme az útpálya és kapcsolódó létesítményeinek (pl. útpadka) kiépítése. A Natura 2000 terület szélén fog megvalósulni.

A közvetlen Natura 2000 érintettség összesen 3 helyszínen, a 3+190 – 3+540, 3+790 – 3+940, 4+790 – 4+920 és az 5+070 – 5+599 km szelvények között várható.

3.5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TELJES HATÁSTERÜLETÉN A TERMÉSZETI ÁLLAPOT JELLEMZÉSE

Munkánk során a természetmegőrzési területre vonatkozó SDF lapra, szakirodalmi adatokra, valamint a saját adatgyűjtéseink eredményére támaszkodtunk.

A terepi adatgyűjtések során törekedtünk a tervezési terület alapos bejárására, hogy annak élővilágáról megfelelő képet kapjunk.

A teljes természetmegőrzési terület nagy kiterjedésű, emiatt a kijelölését a közösségi jelentőségű élőhelytípusok valamint közösségi jelentőségű növény- és állatfajok jelenléte támasztotta alá.

Az állapot leírásnál – az áttekinthetőség kedvéért – a továbbiakban kizárólag a beruházási terület által érintett részt és közvetlen környezetét mutatjuk be.

Élőhelyek, flóra és fauna

A tervezett beruházás teljes területét tekintve az agrár élőhelyek dominálnak, kisebb gyepercszerjések szakítják meg helyenként. A legnagyobb jobb természetességű terület a Natura 2000 területen található, így a továbbiakban arra koncentrálunk, a Natura 2000 dokumentációban pedig kizárólag a Natura 2000 területekre jellemző információkat tüntetjük fel.

A beruházási terület ezen szakasza nagyrészt mezőgazdasági területeket, valamint száraz, foltokban degradálódott szikes élőhelyet érint. Több kisebb patakot és csatornát is keresztez az útvonal, amelynek a partján főként inváziós fajok által uralt magaskórós állományok és cserjések találhatók. Az inváziós fajok aránya mindegyik jelenlévő élőhely típusban magas.

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek:

A területen a leginkább a legeltetés és a szárazodás miatt kialakult élőhelyek. Főként az utak mentén van jelen. Fajokban szegény, magas az inváziós fajok aránya.

OC x F2 - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek x Szikes rétek:

Az itt található szikes élőhelyek szárazodása, és legeltetése következtében a biodiverzitás lecsökkent. A területen található fajok egyes tagjai még jelzik a terület szikes jellegét, ezek a magyar sóvirág (*Limonium gmelinii*), sziki útifű (*Plantago maritima*). Előfordult még a tövises iglice (*Ononis spinosa*), korcs nőszirm (Iris spuria), az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) védett állatok közül a sisakos sáska (*Acrida ungarica*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), fűrgyík (*Lacerta agilis*) egyedeit figyeltük meg.

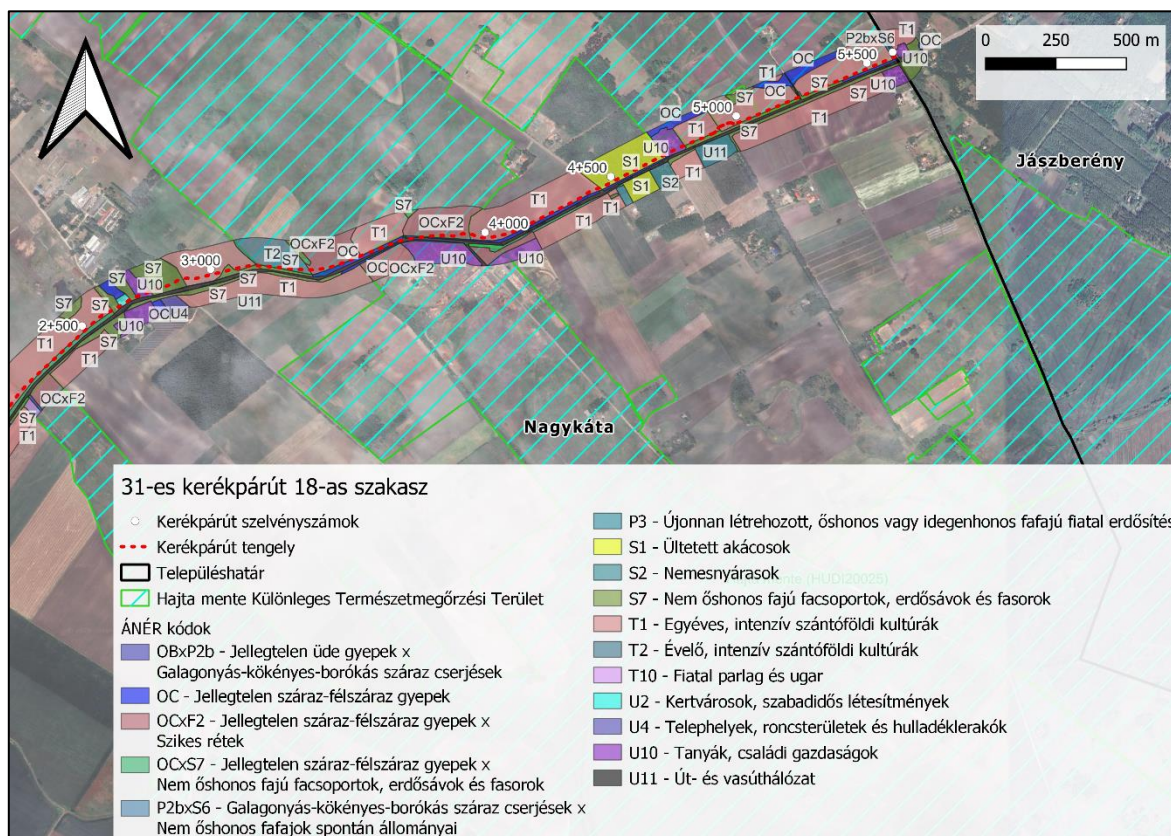
3.5.1. ábra: A szikesekre jellemző állománykép, előtérben a sóvirággal

P2b x S6 – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések x Nem őshonos fajok spontán állománya:

A területen főként az árok és patakpartokon előforduló élőhelyek. Főként kökény (*Prunus spinosa*) és galagonya (*Crataegus monogyna*) által uralt területek, ahol megjelenik a zöld juhar (*Acer negundo*) és az akác (*Robinia pseudoacacia*) is. Ez a terület számos énekesmadár számára nyújthat optimális fészkelő és táplálkozóhelyet.

S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdőszávok és fasorok:

Az út mentén található ültetett fasorokat soroltuk ebbe a kategóriába, amely főként fehér akácból (*Robinia pseudoacacia*) áll.

3.5.1. ábra: ÁNER élőhelytípusok előfordulása a projektterület Natura 2000 besorolású részein

Az egyéb (természetvédelmi oltalom alatt álló, de nem közösségi jelentőségű) védett állat és növényfajok elterjedését, valamint az élőhely részletes ismertetését a párhuzamosan készülő Előzetes vizsgálati dokumentáció részletezi.

4. A BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

4.1. A VÁRHATÓ TERMÉSZETI ÁLLAPOTVÁLTOZÁS LEÍRÁSA A BERUHÁZÁS MEGVALÓSULÁSÁT KÖVETŐEN VAGY ANNAK KÖVETKEZTÉBEN

4.1.1. Községi jelentőségű élőhelyekben várható állapotváltozás

A tervezett beruházás megvalósulása során a közösségi jelentőségű terület közvetlen igénybevételével kell számolni. A beruházás, az út kiépítése során különböző, nagyrészt mezőgazdasági, vagy rossz természeti értékű területet érint.

A Natura 2000 területek egy részén ugyanakkor jobb természetességű élőhelyek is előfordulnak, ezek a jelentős része csak a közvetett hatásterületen található.

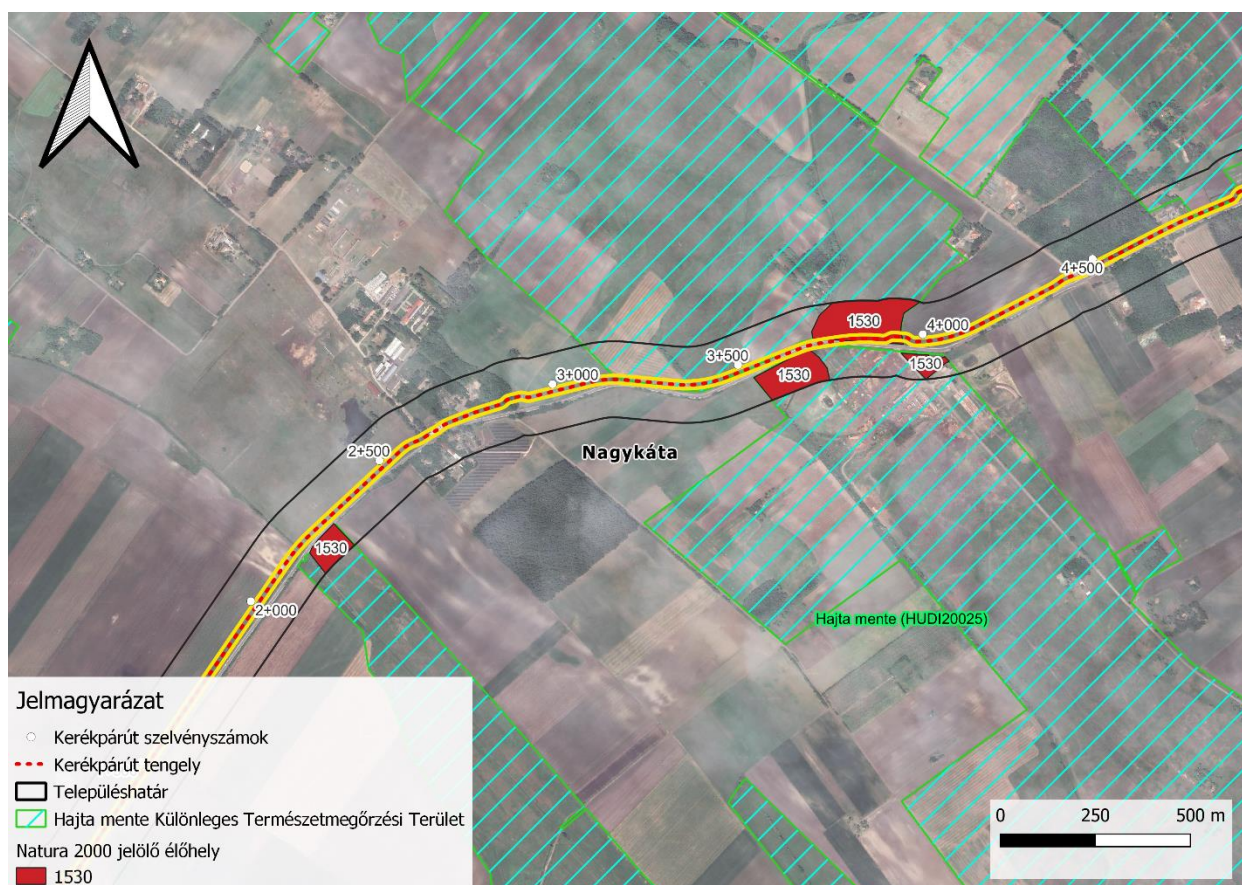
A 1530 Pannon szikesek esetében közvetlen érintettség is fennál. A tárgyi beavatkozáshoz kapcsolódóan, 1 helyszínen 0,16 hektár kiterjedésben várhatóan megszűnik az élőhely, ez az Natura site esetében nyilvántartott kiterjedés (2026 hektár), 0,01%-ánál kisebb arányú érintettség.

A Natura területen található csatornák és vízfolyások partján lévő nádasok, cserjesávok és fasorok közösségi jelentőségű madarak számára jelenthetnek potenciális fészkelőhelyet.

A területeken található különböző természetközeli és mezőgazdasági területek, ideális táplálkozó helyként szolgálnak különböző jelölő emlős és madárfajoknak.

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelyek közvetlen területi érintettsége a kivitelezés során várható, azonban a járulékos területfoglalások a Natura 2000 területeken nem megengedettek.

Közvetett hatásként jelentkezik a munkálatok során megbolygatásra kerülő talajfelszíneken megjelenő özönnövények, gyomok elszaporodásából adódó propagulumterhelés is.

4.1.1. ábra: Közösségi jelentőségű élőhelyek a tervezett beruházás hatásterületén

4.1.1. táblázat: A beruházás hatásterületén belül előforduló élőhelyek és a rájuk vonatkozó hatások becsült mértéke

Kód	Élőhely neve	Az élőhely státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
1530	pannon szikesek	Közvetlen érintettség	0,16 ha

4.1.2. Natura 2000 jelölő és a hazai jogszabályok által védett fajok állományaiban várható állapotváltozás

Terepi bejárásunk során a Natura terület SDF lapján szereplő jelölő fajok egyedeit nem észleltük a hatásterületen. A területen előforduló jelölő fajok többsége vízhez kötött él, így a nyári időszakban kiszáradó vízfolyások nem biztosítanak számukra megfelelő élőhelyet. Ennek következtében ezek a fajok csak időszakosan vannak jelen a vizsgált területen, a vizes élőhelyekbe jutó szennyezések befolyásolhatják az állományukat, ez azonban kiküszöbölhető körültekintő munkavégzéssel, ennek érdekében védelmi javaslatot is megfogalmaztunk.

A lepkefajok életmódjukból adódóan szorosan kötődnek tápnövényeikhez, azonban a hatásterületen ezek a növényfajok nem voltak kimutathatók, ezért valószínűsíthető, hogy a tervezett beruházás nem érinti ezeket a lepkefajokat. Terepi bejárásaink során kiemelt figyelemmel követtük a nagy szikibagoly tápnövényének (szikikocsord) jelenlétét, de alapos keresés ellenére sem tudtuk kimutatni a jelenlétét. Az őszi vérfű jelenlétét (vérfű hangyaboglárka tápnövénye) néhány helyszínen észleltük bejárásunk során, virágzó példányaikon a vérfű hangyaboglárka petének jelenlétét nem tudtuk igazolni.

A szaproxilofág rovarok jelenlétének nem kedvez, hogy a közvetlen hatásterületen idős, odvasodó fák nem találhatók, amelyek számukra megfelelő élőhelyet biztosíthatnának. Ennek következtében a fajcsoport tartós előfordulása a vizsgált területen nem feltételezhető.

4.2.1. táblázat: A nyomvonal hatásterületén belül előforduló jelölő fajok és a rájuk vonatkozó hatások becsült mértéke

Fajnév	Tudományos név	A faj státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
Dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen.	Nem várható jelentős hatás
Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Lápi póc	<i>Umbra krameri</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Lápi szitakötő	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás

Fajnév	Tudományos név	A faj státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
Nagy szikibagoly	<i>Gortyna borelii lunata</i>	Szakirodalmi források alapján ismert a jelenléte, a hatásterületen, tápnövényét ugyanakkor nem észleltük a hatásterületen a 2025-évi rajzást közvetlenül megelőző időszakban	Nem várható jelentős hatás
Vérfű-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	Terepi bejárásaink tapasztalatai alapján nem zárható ki az időszakos jelenléte a hatásterületen, megerősíteni ugyanakkor nem tudtuk.	Nem várható jelentős hatás
Nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	Nem észleltük	Nem várható hatás
Skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
Nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
Közönséges vidra	<i>Lutra lutra</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
Ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	Nem észleltük	Nem várható hatás
Homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
Kisfészkű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
Dunai tarajosgőte	<i>Triturus dobrogicus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás

4.2. A NATURA 2000 TERÜLET CÉLKITŰZÉSEIVEL KAPCSOLATBAN VÁRHATÓ HATÁSOK BECSÜLT MÉRTÉKE

A Natura 2000 területekre vonatkozó fenntartási tervek és az EU hivatalos honlapján lévő kezelési célkitűzések fogalmazzák meg a Natura 2000 területek hosszútávú fenntartását, természetvédelmi célú kezelésekkel, támogatásokkal vagy szükséges mértékű korlátozásokkal elérendő természeti állapotot.

Az egyes fenntartási tervben és SDF lapon feltüntetett célkitűzések megvalósítását néhány esetben kis mértékben befolyásolhatja, ez elsősorban a bolygatott talajfelszínek inváziós fajok térhódításának való kitettségéből következnek.

Az emberi eredetű zavaró hatások mérséklését célzó célkitűzést az építési időszakban hátráltatja az építkezés, azonban ez ideiglenes hatásnak tekinthető. A későbbiekben szintén megjelenik valamekkora zavaró hatás az út üzemelése során, azonban ez a hatás a Natura 2000 területet csak kis mértékben érinti, lokális jellegűek és a Natura terület peremét érintik.

4.5.1. táblázat: A beruházás várható hatásainak értékelése a Natura 2000 terület célkitűzéseire vonatkoztatva

Célkitűzések	Várható hatások a célkitűzések megvalósítása tekintetében
Általános célkitűzés	
A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Specifikus célkitűzések	
A területen található jó állapotú pannon szikes sztyepppek és mocsarak, síksági pannon löszgyepek, pannon homoki gyepek, kékperjés láprétek meszes, tűzeges vagy agyagbemosódásos talajon, enyves éger és magar kőris alkotta ligeterdők, kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A területen található nagy szikibagoly, lápi póc, réti csík, vöröshasú unka, mocsári teknős, kiskécskű aszat, homoki nőszirm állományok fennmaradásának biztosítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva -több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A jelölő erdei élőhelyek állományaiiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását hátráltathatja, de nem akadályozza.
A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Invazív fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, feketefenyő által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását hátráltathatja, de nem akadályozza.

Célkitűzések	Várható hatások a célkitűzések megvalósítása tekintetében
Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a jelölő gyeptípusok területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A jelölő erdei élőhelyek állományában előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Szükséges a Hajta-menti mocsarak, valamint a Hajta-patakot kísérő egykori medrek -Dánysári-legelő, Boldogkátapuszta, Kisszékes-legelő, Öreg-Hajta morotvái- vízutánpótlásának kidolgozása és megvalósítása a Hajta-patakból.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek és a jelölő hal- és kételtű fajok természetvédelmi helyzetének javítása érdekében Hajta-patakon több vízvizsartartó műtárgy létesítése szükséges.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A Zagyva folyóból történő vízátervezetés lehetőségének megvizsgálása a terület vízháztartásának javítása érdekében.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A vöröshasú unka, réti csík és lápi póc védelme érdekében a patak medrének árnyékolása őshonos fák ültetésével.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A legeltetés újraindítása a tóalmási Legelődűlőn és a tápiószelei Kisszékes-legelőn.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A tájidegen fafajokból álló ültetvényeket fokozatosan fafajcserés szerkezet átalakítással szükséges felújítani a Hajta-mocsár körül.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A jelölő élőhelyekben és fajokban gazdag gyeptársulások közötti zárványszántó visszagyepesítése az ökológiai kapcsolatok helyreállítása végett.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.

5. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSZSZERŰ) MEGOLDÁSOK

5.1. A TERVEZŐ, ILLETVE BERUHÁZÓ ÁLTAL TANULMÁNYOZOTT ALTERNATÍV MEGOLDÁSOK BEMUTATÁSA (A TÉRBELI KITERJEDÉS, ELHELYEZKEDÉS, NAGYSÁGREND, MÓDSZER SZEMPONTJÁBÓL)

Az elkerülő út nyomvonalának kiválasztása során több változat megvizsgálásra került, azonban a Natura 2000 területet érintő szakaszon ezek között nem volt különbség. A nyomvonal esetében felmerülhet a 31-es sz. út másik oldalán történő elvezetés, ez azonban közösségi jelentőségű élőhelyek nagyobb érintettségét, illetve védett fajok közvetlen érintettségét vonná magával.

6. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

6.1. A TERV VAGY A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉNEK INDOKAI

A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő):

- társadalmi vagy gazdasági természetű, kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet);
- emberi egészség vagy élet védelme;
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása;
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése;
- a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet);
- a fenti kategóriákba nem sorolható beruházás, amely kiemelt jelentőségű élőhelytípust, vagy fajt nem veszélyeztet.

7. A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE

7.1. ÁLTALÁNOS INTÉZKEDÉSEK

Építésre vonatkozó javaslatok

A munkavégzésre, anyagszállításra a meglévő földút- és közúthálózat vehető igénybe, ki kell zárni annak a lehetőségét, hogy bármilyen építési forgalom juthasson a természetvédelmi szempontból értékes területekre, ill. hogy ezek területén építési törmelék, hulladékot rakjanak le. Ennek érdekében a kivitelezés Natura 2000 területen, az Ökológiai Hálózat elemein, védett területen, továbbá nem védett gyepek és erdők művelési ágú területeken sem hozhatók létre depóniák, anyaggyűjtőhelyek, pihenőhelyek, parkolók.

Javasoljuk a kivitelezési munkálatok megkezdését megelőző időszakban, majd a kivitelezés során folyamatosan egy állandó Élővilágvédelmi szakfelügyelet biztosítását.

A természetvédelmi szempontból értékesebb, védendő természeti területeken (gyepek, erdők, erdősávok, fasorok), illetve Natura 2000 területek környezetében a munkálatokat előzetesen egyeztetni szükséges a DINPI szakembereivel.

A munkálatok lehetőség szerint száraz talajviszonyok mellett végezhetők, törekedve a legkisebb területi igénybevételre.

A fészkelési időszakban (április 1.-július 31.) a humuszdepóniákat, valamint a 20 cm-nél magasabb függőleges falakat a munkavégzés 5 napot meghaladó szüneteltetése esetén (amennyiben az adott időszakban további munkavégzést terveznek) sűrű szövésű hálózattal le kell takarni egyes madárfajok (pl. gyurgyalag) fészkelésének megakadályozása érdekében.

Az építési tevékenységek során keletkező meredek falú mélyedéseket (pl. munkaárkok) nem szabad több napig fedetlenül hagyni, mert az a kisemlősök, kétéltűek egyedeinek pusztulását okozhatja. E mélyedések betöltése, földmunkái során meg kell arról győződni, hogy nincsenek-e beléjük hullott állatok, s a munkát csak ezek kimentése után szabad folytatni.

Amennyiben a vizes élőhelyeket közvetlenül érintő munkálatokat a kétéltűek jellemző szaporodási időszakán (március-május) kívülre ütemezik a békák utódnevelésére kifejtett potenciális negatív hatás nem jelentkezik. A vizes élőhelyeken potenciálisan jelen lévő hüllők és kétéltűek hibernációs periódusa (november-március) kiemelten érzékeny időszak, így az ezeket az élőhelyeket érintő munkálatokat javasolt ezen az időszakon kívülre ütemezni.

Üzemeltetésre vonatkozó javaslatok

Az inváziós fajok további terjedésének esélye igen magas, ami ellen védekezni szükséges. Az üzemelési időszak első három-öt évében a talajfelszín bolygatásával érintett területek rendszeres (évente minimum kétszeri) kaszálása, szárazítása szükséges az inváziós fajok megtelepedése, illetve terjedésének megakadályozása érdekében. A kezelés eredményét szakembernek kell ellenőrizni, és az alapján további intézkedések is szükségesek lehetnek.

Az ideiglenes területfoglalások felhagyása után a hátrahagyott sérült talajfelszínek rekultivációját őshonos, tájra jellemző fajok felhasználásával kell megtenni.

Az üzemelési időszakban az útrézsűk rendszeres kaszálása szükséges az inváziós fajok megtelepedése, illetve terjedésének megakadályozása érdekében.

A tájidegen özönnövények terjedése ellen az alábbi módon szükséges védekezni:

- fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) – A munkaterület növényzettől való megtisztítása során az akáccal fertőzött területeken egyrészt gyökérsajakkal, másrészt – főleg égetések következtében – hő hatására a talajban lévő magkészlet stimulálódik, és intenzív csírázása kezdődik meg a következő évben. Terjedését vegyszeres gyomirtással lehet megakadályozni.
- zöld juhar (*Acer negundo*) – A megjelenő egyedek visszavágása, a magtermés megakadályozása.
- magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) – A földmozgatások során rizómaival fertőzött humuszos réteg szétterítése előtt annak átdarálása szükséges, mivel az 5 cm-nél rövidebb rizóma darabok már nem hajtunk ki. Kaszálással jól féken tartható, de teljesen nem távolítható el.
- hibrid japánkeserűfű (*Fallopia x bohemica*) – Főleg rizómadarabokkal terjed, ezért a földmunkák során az innen származó földet máshol felhasználni nem szabad! Vegyszeres gyomirtással és mechanikus irtással lehet ellene védekezni (előbbit a Sajó közelsége korlátozza). A legnehezebben visszaszorítható özönnövényünk
- parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) – A nyílt talajfelszínek mielőbbi gyepesítésével, valamint kaszálással lehet ellene védekezni.

7.2. SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK

Építésre vonatkozó javaslatok

A Natura 2000 területekkel szomszédos munkaterületet a védendő területtől ideiglenes védőkerítéssel kell elválasztani az építési munkálatok idejére a teljes tervezési területen. A védőkerítés magassága legalább 1,5 m legyen, és zárja le az érintett szakaszon található olyan, a védett vagy Natura 2000 területre fizikailag bevezető utat és nyomot is, amelyek a hrsz. szerinti nyilvántartásban földútként nem szerepelnek. A környezettől eltérő színezetű, tartós műanyag rácsot vagy fémhálót javasolunk kifeszíteni, amit minden munkagép-kezelő egyértelműen azonosítani tud. Az ideiglenes kerítést meg kell építeni az első munkavégzést megvalósító teherautók megérkezése előtt, illetve a munkagépek felvonulása előtt.

A Natura 2000 területeket érintő bármilyen, már engedélyezett beavatkozás kivitelezését (pl. depóniák, parkolók helyének megválasztása, terepi szállítás és közlekedés) előzetesen egyeztetni kell az illetékes Nemzeti Park Igazgatóság (Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) Természetvédelmi Őrszolgálatával.

A munkavégzésre, anyagszállításra a meglévő földút- és közúthálózat vehető igénybe, ki kell zárni annak a lehetőségét, hogy bármilyen építési forgalom juthasson a természetvédelmi szempontból értékes területekre, ill. hogy ezek területén építési törmeléket, hulladékot rakjanak le. Ennek érdekében a kivitelezés Natura 2000 területen, az Ökológiai Hálózat elemein, védett területen,

továbbá nem védett gyepek és erdők művelési ágú területeken sem hozhatók létre depóniák, anyagnyerőhelyek, pihenőhelyek, parkolók.

Depóniákat, anyagnyerő helyeket, telephelyeket az Országos Ökológiai Hálózat részét képező területeken és Natura 2000 területen nem lehet létesíteni. A Natura 2000 területekkel szomszédos munkaterületet a védendő területtől ideiglenes védőkerítéssel kell elválasztani az építési munkálatok idejére a teljes tervezési területen. A védőkerítés magassága legalább 1,5 m legyen, és zárja le az érintett szakaszon található olyan, a védett vagy Natura 2000 területre fizikailag bevezető utat és nyomot is, amelyek a hrsz. szerinti nyilvántartásban földútként nem szerepelnek. A környezettől eltérő színezetű, tartós műanyag rácsot vagy fémhálót javasunk kifeszíteni, amit minden munkagép-kezelő egyértelműen azonosítani tud. Az ideiglenes kerítést meg kell építeni az első munkavégzést megvalósító teherautók megérkezése előtt, illetve a munkagépek felvonulása előtt.

A kivitelezési munkák során felhasznált vegyszerek, valamint a munkagépekből származó üzemanyagok és kenőanyagok vizes élőhelyek, felszíni vizek közelében nem juthatnak a környezetbe. A gépek tankolását és karbantartását csak kijelölt, szigetelt területen szabad végezni, a vegyszerek és üzemanyagok tárolásához megfelelő kármentő tálcát vagy mobil kármentő egységet kell alkalmazni. A munkavégzéshez szükséges mennyiségben felüli anyagokat vizes élőhelyek közelében tilos tárolni.

A Natura 2000 területeket érintő bármilyen, már engedélyezett beavatkozás kivitelezését (pl. depóniák, parkolók helyének megválasztása, terepi szállítás és közlekedés) előzetesen egyeztetni kell az illetékes Nemzeti Park Igazgatóság (Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) Természetvédelmi Őrszolgálatával.

8. KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A védelmi intézkedések figyelembevétele és betartása esetén kiegyenlítő intézkedésekre nincs szükség.

9. ÖSSZEGZÉS

A tervezett beruházás a Hajta mente (HUDI20025) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet várhatóan közvetlenül érinti, ez szükségessé teszi a Natura 2000-es jelölő élőhelyeket és fajokat érő hatások előzetes bemutatását az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet 10.§ (1) bekezdésében előírt és a 266/2008. (XI. 6.) kormányrendelettel módosított hatásbecslési dokumentáció alapján.

Natura 2000 terület közvetlen igénybevétele várható, összesen 0,32 hektár kiterjedésben.

Közösségi jelentőségű élőhely esetében (1530-Pannon szikesek) 1 helyszínen, 0,16 hektár kiterjedésben közvetlen érintettség is felmerül, itt vélhetően az érintett élőhely megszűnik. Az érintettség, az élőhely teljes Natura site-ra vetített kiterjedése esetében kisebb mint 0,01%, így vélhetően nem minősül jelentős hatásnak.

A tárgyi projekt megvalósulása a közösségi jelentőségű kételtű és hulló fajok lehetséges élőhelyét érinti, ugyanakkor a tárgyi beruházás körülmekintő munkavégzés mellett nem jelent rájuk állományszintű veszélyeztetést.

A Natura 2000 terület kezelési célkitűzéseinek megvalósítását a beruházás –a javasolt védelmi intézkedések betartása mellett- nem veszélyezteti.

10. MELLÉKLETEK

10.1. ADAT- ÉS INFORMÁCIÓFORRÁSOK:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelete az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről. – Magyar Közlöny 2001/53: 3446-3484.
- 100/2012. (IX. 28.) VM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról - Magyar Közlöny 2012/128: 20903
- 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről – Magyar Közlöny 2010/072: 14708
- Assessment of Plans and Projects Significantly Affecting Natura 2000 Sites, methodological Guidance on the provisions of Article 6(3) and 6(4) of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC, DG Environment, EC, 2002.
- <http://natura2000.eea.europa.eu>
- TIR Közönségszolgálati modul, <http://geo.kvvm.hu/tir/>
- <http://www.novenyzetiterkep.hu/magyar/node/44?q=magyar/node/517>
- Bölöni J., Molnár Zs., Kun A., Biró M. (2007): Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (Á-NÉR 2007). Kézirat, MTA ÖBKI, Vácrátót
- Haraszty L. (szerk.) (2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. - Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által átadott adatok.
- HUDI20025 Hajta mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

2025.09.02.